„GŁOS NARODU"
wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 9-tej rano i o godz. 6-tej wiecz. W niedzielę i święta uroczyste raz na dzień rano

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.
Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 13. Za dwurazową wysyłkę dziennie DOPŁACA się 40 hal. MIESIĘCZNIE. Zmiana adresu: 40 hal

Wydanie poranne

Cena 4 halerze

GŁOS NARODU

WYCHODZI DWA RAZY DZIENNIE.
Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.
Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

GŁOS NARODU
Osobna prenumerata na wydanie poranne wynosi miesięcznie w miejscu z odnoszeniem do domu 1 koronę.
Numer poranny 4 h., wieczorny 10 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. —Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red. Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu" Kraków. Telefon Nr. 190

Nr. 344. Kraków dnia 20 lipca 1906 roku. ROK XIV.

Reforma wyborcza.

Sytuacja.

Wiedeń. (Tel. Wł.) Zawikłanie w komisji reformy wyborczej wzmogło się znacznie i sytuacja stała się jeszcze więcej **krytyczna.** W ciągu dnia wczorajszego bar. Beck odbył szereg konferencji z przywódcami stronnictw. Dla ułatwienia rokowań skrócono wczorajsze posiedzenie komisji. Do porozumienia jednakże nie przyszło. Zarówno konferencje ministrów niemieckich z niemieckimi członkami komisji reformy wyborczej nie dały żadnego rezultatu. Wszystko rozbija się o opór Niemców czeskich, którzy domagają się dla siebie 5 nowych mandatów, bez powiększenia liczby mandatów czeskich.

Pomnożenie mandatów.

Wiedeń. (Tel. Wł.) Kompromisowe propozycje rządu uległy zmianie w ciągu dnia wczorajszego. Mianowicie bar. Beck podniósł ogólną liczbę mandatów do 518. Przybywa więc 23 nowych mandatów. Z tej liczby przypada dla Niemców 11 mandatów, dla Czechów 5, dla Polaków 3, dla Rusinów 1, dla Włochów 1 i dla Słoweńców 2.

Możliwość dymisji gabinetu.

Wiedeń. (Tel. Wł.) Sytuacja w parlamencie skutkiem oporu Niemców czeskich wobec reformy wyborczej zaostrzyła się już do tego stopnia że dzisiejsze poranne dzienniki piszą o **możliwości dymisji całego gabinetu** bar. Becka, jeśliby do jutra nie przyszło do kompromisu.

Rozwiązanie Dumy?

Kolonia. Petersburski korespondent „Koel Ztg." dowiaduje się z zupełnie pewnego źródła, że w Petersburgu **postanowiono Dumę rozwiązać.** Równocześnie **mają być rozpisane nowe wybory** na podstawie powszechnego, bezpośredniego prawa głosowania. Powodem tej decyzji ma być to, że Duma przekroczyła swą kompetencję.

Gdyby z powodu rozwiązania Dumy wybuchły rewolucyjne rozruchy, postanowiono **zaprowadzić dyktaturę.**

Petersburg. (Tel. Wł.) W kuloarach Dumy mówiono wczoraj, że **w Peterhofie zadecydowano ostatecznie rozwiązać Dumę.** Stołypin był dnia 18 bm. na posłuchaniu u cara i zdał mu szczegółowy raport z wtorkowego posiedzenia Dumy, na którem obradowano nad manifestem do narodu.

Petersburg. Położenie uważają za bardzo poważne. Utworzenie gabinetu koalicyjnego rozbiło się z powodu rewolucyjnego stanowiska Dumy, a ministerstwo kadetów nie daje gwarancji utrzymania porządku i powstrzymania anarchji. **W razie wystosowania przez Dumę przygotowanego apelu do narodu,** wydaje się bardzo prawdopodobne **rozwiązanie Dumy i rozpisanie nowych wyborów.** To jednakże pociągnęłoby za sobą poważne następstwa. Decyzji oczekują w najbliższych dniach.

Petersburg. Półurzędowy organ „Rossia" oświadcza w sprawie projektowanego ogłoszenia manifestu Dumy w sprawie agrarnej, że rząd ma prawo **wstrzymać podobną publikację,** jak wogóle zabronić wszelkich podburzających odezw.

W kołach kadetów twierdzą, że z powodu zajść na ostatniem posiedzeniu Dumy, kilku ministrów zażądało w Peterhofie rozwiązania Dumy. Żądanie to jednak na razie nie znalazło echa.

Powrót Durnowa.

Petersburg. (Tel. Wł.) Durnowo powrócił z zagranicy i ma objąć wysokie decydujące stanowisko.

Sytuacja.

Petersburg. (Tel. Wł.) **Organ kadetów** „Riecz" pisze, **że położenie jest bardzo poważne** i że rozwiązanie Dumy doprowadziłoby do wybuchu **wojny domowej. Ze względu na tę** ewentualność, Duma nie powinna być rozwiązaną i dlatego lepiej będzie nie ogłaszać manifestu do narodu, aby nie brać na siebie odpowiedzialności za następstwa. Naród można zresztą w inny sposób poinformować.

Berlin. (Tel. Wł.) „Lok. Anz." donosi z Moskwy, że skutkiem możliwości rozwiązania Dumy, **sytuacja zaostrzyła się nader poważnie** Rząd odstąpił od projektu stworzenia gabinetu parlamentarnego i zdecydował się stworzyć dyktaturę wojskową, gdyby wrzenie rewolucyjne w szerszym stopniu ogarnęło armję.

Paryż. (Tel. Wł.) W kołach rządowych francuskich panuje przekonanie, że obecne położenie w Rosji prowadzi wprost do katastrofy.

Stanowisko rewolucjonistów.

Berlin. (Tel. Wł.) „Lok. Anz." donosi z Petersburga, że wskutek wejścia sytuacji w stadjum krytyczne, rewolucjoniści zarządzili uzbrojenie swoich kadrów.

Wrzenie w armji.

Kolonia. (Tel. Wł.) „Koeln. Ztg." podaje że wrzenie w armji rosyjskiej opanowało dotąd 6 pułków gwardji, 29 pułków linjowych, 5 bataljonów saperów i kilka pułków kozackich. Rząd zapatruje się bardzo pesymistycznie na na strój w armji.

Strejki.

Petersburg. W pobliżu dworca finlandzkiego przyszło onegdaj do starcia strejkujących robotników z wojskiem. Kilku robotników zabitych i rannych. 30 aresztowano. — Strejk w tutejszej fabryce tytoniu jest ogólny. Liczba strejkujących wynosi przeszło 20,000.

—o—

Samara. (Pet. aj. tel.) Według wiadomości telegraficznych z Sisran, **całe miasto stoi w płomieniach.** Mieszkańcy uciekają.

—o—

POGŁOSKI O INTERWENCJI.

Berlin. Biuro Wolffa donosi, że rząd rosyjski nie miał nic wspólnego z artykułem „Rossii" o projektowanej rzekomo interwencji Austryi i Niemiec w razie rozruchów w Rosyi.

Kolonia (T. W.) „Koeln. Ztg." pisze, że ani Niemcy, ani Austro-Węgry nie mają zamiaru mięszać się do spraw wewnętrznych rosyjskich. Jestto fakt, któremu przeczyć mogą tylko ludzie, żyjący z intrygowania. Niemcy muszą postępować oględnie, aby się nie wmięszać do waśni między partyjnych rosyjskich.

Wiedeń. (Tel. Wł.) Według depeszy „N. Fr. Presse" z Berlina, w tamtejszych kołach dyplomatycznych podnoszą, iż między Niemcami a Austrją nie było żadnych rokowań co do ewentualności interwencji zbrojnej w Rosji, celem stłumienia tamtejszego ruchu rewolucyjnego. Ani cesarz Wilhelm ani cesarz Franciszek Józef nie chcą się bowiem mieszać do spraw wewnętrznych Rosji.

Petersburg (T. W.) Artykuł „Rosji" o interwencji Austrji wywołał wśród posłów wielkie wrażenie. W kuloarach Dumy omawiano szerzej tę ewentualność.

KRONIKA.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków, 20-go lipca.

— *Dodatek powieściowy* „Narzeczona Lotaryngji", dołączony do częściowego przedwczorajszego nakładu wydania porannego, z powodu po myłki w łamaniu dołączamy dzisiaj powtórnie.

— *Wyścigi oddziału kolarskiego „Sokoła"* zapowiedziane na niedzielę dnia 22-go bm. wzbudziły w świecie miłośników sportu większe zainteresowanie niż zazwyczaj, skutkiem czego zarząd widział się zmuszonym przedłużyć termin wpisów do 21-go do 8 godziny wieczorem a co do biegu pań powziął dodatkową uchwałę, przyznającą od znakę srebrną pamiątkową każdej z pań, która odbędzie bieg 2 kilometrowy w 6 minutach. Panie naturalnie obowiązane są jechać na damskich ma szynach.

— *Odczyt.* W poniedziałek dnia 23-go bm. o godzinie 8 wieczorem w lokalu Czytelni im. Kilińskiego (ul. Długa 5) odbędzie się odczyt p. Tabaczyńskiego na temat „Handel światowy po odkryciu Ameryki". Wstęp bezpłatny dla wszystkich.

—*Z uniwersytetu.* Stopień doktora praw otrzymał wczoraj na tutejszym uniwersytecie p. Włodzimierz Angelus rodem z Białej, praktykant konceptowy w kraj. dyrekcji skarbu we Lwowie.

— *Teatr Rozmaitości* w parku krakowskim wystąpił z nowym programem zawierającym kilka efektownych punktów. Tresura małpy „konsul II" budzi wielkie zainteresowanie, a japońskie zabawy wojenne jako popisy zręczności, emocjonują chwilami...Produkcje śpiewaka sopranowego Aleksandra Tacianu, występującego w stroju kobiecym intrygują widzów, budząc wątpliwości co do jego płci; świadczy to najlepiej o wartości tego punktu programu. Wesołej całości dopełnia wycieczka na tandemie, produkcja brzuchomówcy Seidlera z lalkami, poruszanemi bardzo zręcznym

mechanizmem. Produkcja ta wywołuje co chwila burzę śmiechu. Od czasu wprowadzenia tego nowego programu, teatr rozmaitości jest codziennie zapełniony.

— *Komisja budowlano sanitarna* Rady miasta zarządziła wczoraj delożowanie stróża i zapieczętowanie mieszkania tegoż w domu pod l. 25 przy ulicy Sławkowskiej, z powodu, że mieszkanie to, mające 4 metry długości i 74 ctm. szerokości i mieszczące się pod schodami, niema ani okna ani pieca.

Rada miasta

—o—

Wczorajsze posiedzenie Rady miejskiej rozpoczęło się po godzinie 6, przy szczupłym udziale rajców.

Po otwarciu posiedzenia prezydent oznajmił, że delegacja miejska w Wiedniu przy udziale posłów: Doboszyńskiego i Petelenza załatwiła nie tylko sprawę przyspieszenia budowy szkoły przemysłowej, ale także kilka innych spraw miejskich; ponadto kilka spraw było przedmiotem obrad między delegacją a ministrami: hr. Dzieduszyckim i Korytowskim.

Następnie udzielono urlopy: prezydentowi drowi Leowi na 6 tygodni; r. m. Fiebrichowi na 8 tygodni; — r. m. Uderskiemu, ks. Krupińskiemu, dr. J. Nowakowi, dr. Jaworskiemu, dr. Jordanowi i Federowiczowi na 6 tygodni; Tillesowi do 15 września; Dattnerowi na 4 tygodnie i Markusowi na 3 tygodnie.

Rada udzieliła sekcjom i komisjom samoistnym upoważnienia do załatwienia spraw pod czas ferji, przyczem prezydent oświadczył, że dzisiejsze posiedzenie jest ostatniem przed ferjami, a następne odbędzie się około 15 września br.

Porządek dzienny.

Rada bez dyskusji uchwaliła: na dostawę cementu dla potrzeb gminy przyjąć ofertę firmy „Bernard Liban i sp.“ w Podgórzu; na cement opolski — w połowie ofertę firmy Andrzej Guzikowski, a w połowie firmy Jakób Better.

Na wniosek Sekcji I w celu regulacji ulicy Szlak i Długiej, zezwoliła Rada na zamianę skrawka gruntu miejskiego, za skrawek gruntu z realności pod l. 48.

Przyjęto do zatwierdzającej wiadomości zakupno gruntu w celach regulacyi ulicy Wązkiej, Józefa, tudzież na uregulowanie ulicy Wązkiej uchwalono zakupić realność od J. Kleinbergera za kwotę 24,000 koron.

Następnie dokonano wyboru 12 członków do komisji drogowo-kanałowej. Wybrani zostali: Beringer, Domański, Kosobucki, Bąkowski Drozdowski, Markus, Muczkowski, Kwiatkowski, Turski, Uderski, Horowitz i Judkiewicz.

Na wniosek sekcji ekonomicznej i skarbowej Rada m. uchwaliła uregulowanie Młynówki królewskiej przez wpuszczenie jej wody do kanałów miejskich, kosztem 40.000 koron. Przytem uchwalono zakupno realności od Wincentego Schindlera za 130.000 kor. — i od Maurycego Schönberga za kwotę 90.000 koron. Na pokrycie tych wydatków uchwalono zaciągnąć pożyczkę amortyzacyjną w sumie 27.000 kor.

Na wniosek Sekcji ekonomicznej Rada zgodziła się na otwarcie ulicy 15 m. szerokiej na gruntach realności Józefitów między ulicami Ambrożego i Piotra Michałowskiego.

Wnioski w sprawie wprowadzenia w życie programu robót drogowych, obliczonego na 4 miliony koron, i w sprawie czyszczenia miasta — celem dokładniejszego rozpatrzenia prezydent odroczył na czas po ferjach. Natomiast Rada uchwaliła pożyczki zaliczkowe z funduszu inwestycyjnego 200.00 koron na rozpoczęcie najpilniejszych robót brukowych w ulicach oraz sumę 400.000 koron celem zakupna realności na rozszerzenie i budowę strażnicy i zakładu czyszczenia miasta.

Posiedzenie tajne.

Po wyczerpaniu porządku dziennego zamknięto posiedzenie jawne, a prezydent otworzył posiedzenie tajne, na którem przewodnictwo objął najstarszy wiekiem r. m. Albert Mendelsburg, ponieważ dr. Leo objął referat — w sprawie przyznania remuneracji dla II. wiceprezydenta miasta.

Na posiedzeniu tem Rada przyznała VII rangę „ad personam“ kierownikowi elektrowni miejskiej inżynierowi p. Gajczakowi; VIII rangę „ad personam“ naczelnikowi miejskiej straży pożarnej p. Feliksowi Nowotnemu, udzieliła prezentę na posadę nauczycielki w szkole wydziałowej św. Scholastyki p. Annie Golińskiej i prezentę na posadę nauczyciela w szkole wydziałowej im św. Jana Kantego p. Mieczysławowi Müldnerowi.

—o—

ZJAZD PRAWNIKÓW.

Program zjazdu jest następujący:

Poniedziałek, dnia 1 października, począwszy od godziny 8 wieczorem: zebranie towarzyskie celem zapoznania się — sali Grand Hotelu.

Wtorek dnia 2 października. O godz. 9½ rano nabożeństwo w kościele św. Anny.

O godz. 10 przed południem: uroczyste otwarcie Zjazdu w Auli Uniwersyteckiej (*Collegium novum*). 1. Zagajenie przez przewodniczącego komitetu urządzającego. 2. Wybór prezydjum zjazdu i uchwalenie regulaminu. 3. Wykład JE. Dra Leona Bilińskiego: Wypłaty międzynarodowe.

O godz. 12 w południe: Zwiedzanie pod kierunkiem znawców historji sztuki i zabytków) Muzeum narodowego, kościoła N. P. Marji i Domu Matejki. (Punkt zborny: Biuro Komitetu — *Coll. novum*).

O godz. 4 po południu: Posiedzenia sekcji (wybór prezydjów w salach Uniwersytetu (*Coll. novum*).

Sekcja prawnicza: 1) Czynnik ludowy w sądawnictwie i administracji: referenci: poseł Dr. Małachowski (Lwów), radca sądu wyższego Szybalski (Kraków), Dr. Gargas (Lwów), prof. Dr. Buzek (Lwów).

Sekcja ekonomiczna: 1) Parcelacja. Referenci: poseł Bujnowski (Tarnów). Dr. Kolischer (Kraków), prof. Grabski (Lwów), Dr. Hęcia i mecenas Rychłowski (Poznań), mecenas Staniszewski (Suwałki).

O godz. 9 wieczorem: Raut, urządzony staraniem miasta Krakowa w salach Starego Teatru.

Środa dnia 3 października. O godz. 9 przed południem. Posiedzenia sekcyj.

Sekcja prawnicza: 2) Ochrona czci, referenci: Dr. Jendl (Kraków), mecenas Steinberg (Kraków).

Sekcja ekonomiczna: Parcelacja (ciąg dalszy)

O godz. 12 i pół po południu Zwiedzanie biblioteki Jagiellońskiej. (Punkt zborny jak wyżej).

O godz. 4 po południu. Posiedzenia sekcyj:

Sekcja prawnicza: 3) Reforma prawa prasowego: Dr. Nowotny (Kraków), mecenas Krókowski (Wadowice).

Sekcja ekonomiczna: 2) Emigracja, referenci: Dr. Rakowski (Warszawa), Dr. Benis (Kraków), Dr. Pazdro (Lwów), Bohdan Wasiutyński (Warszawa).

O godz. 7 wieczorem. Przedstawienie teatralne dla uczestników zjazdu. (Wyspiańskiego: „Warszawianka“ i II. akt „Wesela“).

Czwartek dnia 4 października. O godz. 10 przed południem: Uroczyste zamknięcie obrad w Auli Uniw. Sprawozdanie z obrad sekcyjnych.

O godz. 1 i pół w południe: Wyjazd powozami do Wieliczki (punkt: Biuro komitetu).

O godz. 8 obiad wydany przez komitet dla uczestników Zjazdu (w salach Starego Teatru).

Piątek dnia 5 października. O godz. 10 rano wyjazd powozami do Czernichowa.

Od godz. 12—1. Zwiedzanie bazaru Kółka rolniczego, kursów handlowych Kółka rolniczego, kasy Raiffeisenowskiej, przegląd straży ogniowej ochtniczej, należącej do Kółka rolniczego.

Od godz. 1—3. Posiłek, zwiedzanie szkoły rolniczej.

Od godz. 3—6 Zjazd Kółek rolniczych powiatu krakowskiego.

O godz. 6 odjazd.

Równocześnie urządza komitet dla osób nie udających się do Czernichowa zwiedzanie zabytków Krakowa w dalszym ciągu: rano od godz. 8 Wawel, Katedra i Zamek, po południu od godz. 3: Muzeum XX Czartoryskich i kościół OO. Franciszkanów.

W przyjęciach, wycieczkach, zwiedzaniu zabytków mogą udział wyłącznie osoby, zaopatrzone w kartę uczestnictwa. W czasie zjazdu od dnia 1 października (godziny 9 rano) począwszy urzędować będzie w gmachu Uniwersytetu (*Coll. novum*) biuro komitetu (wystawianie kart uczestnictwa osobom jeszcze ich nie posiadającym, udzielanie wyjaśnień i ewent. pomocy w sprawach mieszkania i t. p.)

Wkładkę 20 kor. należy nadsyłać do filii Banku krajowego w Krakowie na rachunek „IV. zjazdu prawników i ekonomistów polskich“. — Wycieczki do Wieliczki i do Czernichowa nie są objęte wkładką, osoby, mające zamiar wziąć w nich udział, zechcą złożyć w biurze komitetu najpóźniej do 2 października b. r. kwotę 10 kor. za jedną z pośród wyższych wycieczek, względnie 20 za obie.

TELEGRAMY.

(Z dnia 20-go lipca.)

Sejm węgierski.

Budapeszt. W sejmie pos. Keoskemety interpelował w sprawie strejków agrarnych.

Minister rolnictwa Daranyi oświadczył, że w interesie robotników rolnych leży, aby tak częste wypadki łamania kontraktów ze strony robotników ustały. Rząd nie myśli o rewizji ustaw, dotyczących robotników rolnych, natomiast przygotowuje ustawy w sprawie ochrony robotników, oraz mieszkań robotniczych i ubezpieczenia robotników na starość.

Z Bałkanu.

Konstantynopol. Sułtan przesłał doyenowi ciała dyplomatycznego notę, zapewniającą gwarancję dla żądań wyrażonych w sprawie Macedonji w nocie zbiorowej z 15 kwietnia.

Strejki.

*Temesz**war.* Kilkuset strejkujących robotników urządziło wczoraj demonstrację. Skonsygnowano całą policję. Podczas demonstracji padł trupem jeden robotnik wskutek udaru sercowego. Robotnicy przekonani, że przyczyną jego śmierci było pobicie go przez policjantów, obrzucili policję kamieniami. Kilku policjantów odniosło rany. Dopiero wojsko rozproszyło demonstrantów.

Zurych. Z powodu ponownych wykroczeń ze strony strejkujących robotników i ataków na policję i chętnych do pracy, rząd postanowił celem utrzymania porządku trzymać w pogotowiu pułk piechoty i szwadron dragonów.

—o—

Tryjest. Wczoraj nastąpiło otwarcie kolei wochańskiej (Assling-Tryest) w obecności arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, jako przedstawiciela cesarza, ministra kolei Derschatty i innych reprezentantów władz. Po południu z tej okazji przybył arcyksiążę, owacyjnie witany, do Tryjestu i udał się w towarzystwie namiestnika ks. Hohenlohego do pałacu namiestnikowskiego, gdzie odbyło się przyjęcie.

Wydawca Dr. ANTONI BEAUPRE, redaktor odpowiedzialny JAN GRZYWIŃSKI. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarządem ST. TOMASZEWSKIEGO.